

China, skal jeg tillade mig at udtale et Par Ord. Jeg vil da sige, at hvor heldig og hensigtsmæssig jeg end i det Hele maatte mene, at det vil være, at vi kunne faae en Mission istand til disse fjerne Lande, med hvilke vi have faaet en langt livligere Forbindelse i de senere Aar, end vi tidligere have havt, saa vil jeg dog aabent tilstaa, at det ikke er mig, der har taget Initiativet i denne Sag, men derimod Bestyrelsen for det store nordiske Telegrafseelskab, som i Begyndelsen af August Maaned indgik til mig med et Andragende om at faae et saadant Gesandtskab sendt derovre, hvilket Andragende var meget varmt anbefalet af Kjøbenhavns Grossererforening og af flere andre Handelsseelskaber, blandt Andre af Kjøbmandsforeningen i Odense. Dette Andragende gik i Særdeleshed ud paa at føre Klage over den aldeles usikre Stilling, som dette Seelskab havde i China, idet det aldeles manglede en fast Basis at staa paa, og man kunde egentlig kun sige, at det var taalt; det havde nemlig ikke kunnet erholde Koncession, som den kinesiske Regjering efter den traditionelle Opfattelse, som man derovre har om saadanne Forhold, paa ingen Maade vilde slutte, medmindre der fra vedkommende Land blev sendt en diplomatisk Agent, med hvem der kunde underhandles. Jeg vil tilstaa, at jeg fandt, at Regjeringen ikke kunde have end ikke nogen moralisk Forpligtelse til at tage et saadant aldeles privat Seelskab under Armene. Seelskabet har jo hovedsagelig selv Fordelen af sin Virksomhed derovre, og det maa saaledes ogsaa selv staa Riisiko; men en ganske anden Ting vilde det jo være, dersom det maatte vise sig, at dette Seelskabs Interesser faldt sammen med Landets almindelige Interesser. I saa Tilfælde vilde jeg nok mene, at Regjeringen havde en Forpligtelse til at støtte et saadant Seelskab; men jeg maatte dernæst ogsaa mene, at dette var et Spørgsmaal, hvis rette Besvarelse laa udenfor mit Omraade. Jeg turde ikke paatage mig Ansvar alene, men maatte søge Oplysning, andetsteds for, at komme til en klar Anskuelse om Betydningen af dette Seelskabs Virksomhed, og jeg henvendte mig derfor til de af mine Kolleger, under hvis Resfort jeg maatte mene, at en saadan Sag nærmest maatte henhøre, hvilket i dette Tilfælde vil sige til Finantsministeren og Indenrigsministeren. De Erklæringer, som jeg efter en kort Tids Forløb fik fra dem, gik da ud paa meget varmt at støtte Andragendet, idet det blev viist, at denne Sag i kommerciel Henseende virkede paa vore Kreditforhold, og endvidere i fiktal Henseende, ja endog i politisk Henseende, havde overordentlig stor Betydning. Man nævnte de overordentlig store Summer, hvormed Danmark var engageret derovre, ja endog saadanne Tal som 12 a 13 Millioner Rigsdaler. Der blev sagt, at der var mange Legn paa, hvorledes Seelskabets Virksomhed greb ind i vore Forhold herhjemme; og jeg skal blot som et Exempel nævne,

at det anførtes, at det var et meget betydeligt Opsving, som vort eget, indre Telegrafvæsen har taget, siden det nordiske Telegrafseelskab har begyndt sin Virksomhed, saaledes at vi nu arbejder med et lige saa stort Overskud, som man arbejdede med Tab for 6—8 Aar siden. Endelig maa det ogsaa indrømmes, at det har en stor Betydning for Danmark ikke alene i Nutiden, men ogsaa i Fremtiden, at være bleven Knudepunkt for en saa overordentlig stor Korrespondance, som der ved Hjælp af dette Seelskab ledes over Danmark fra de østasiatiske Lande til England, ja endog til Amerika. Se, At dette synes at være Grunde, der tilstrækkelig tale for, at dette Seelskabs Virksomhed for vore Forhold her hjemme var af saa stor Betydning, at man kunde sige, at Meget vilde være afhængigt af dette Seelskabs Floreren eller Tilbagegang, og dets Tilbagegang kunde let tænkes under urolige Forhold derovre. Det var mig derefter klart, at der burde gøres Noget. Et andet Spørgsmaal, der stod tilbage, var om, hvorvidt det maatte siges at være nødvendigt, at denne Mission afgik frag. Jeg skal i den Anledning sige, at det var et af de Punkter, som Bestyrelsen for det store nordiske Telegrafseelskab allerstærkest urgerede, at denne Mission, hvis den overhovedet skulde finde Sted, maatte afgaa meget snart, saaledes at de eventuelle Forhandlinger derovre maatte kunne begynde i de nærmeste Maaneder i Efteraaret. Jeg vilde da ogsaa sige, at for mig vare disse Grunde, som vare blevene anførte, og som jeg nys har nævnt, af saadan Betydning, at det forekom mig, at den Tilstand, der maatte være derovre, ikke burde udstrækkes end ikke en Maaned, om det kunde undgaaes. Der var endelig en Grund endnu, som kunde ansøres, og det er, at det paa den Tid — som det høie Thing bekendt — truede meget stærkt med en Krig mellem China og Japan, hvilket gjorde, at den kinesiske Regjering paa det Tidspunkt var meget tilbøjeligere end tidligere til at træde i Underhandlinger, ja næsten begjærlig — tør jeg sige — efter yderligere at faae Telegrafslinjerne udvidede derovre; der forelaa saaledes en Opfordring til Bestyrelsen om at anlægge en ny Linie fra Amoy til Fookchow og en anden under Havet over til Den Formosa. Man fandt, at man ikke burde lade denne Leilighed gaa bort til at føre Underhandlinger med Regjeringen derovre, da man maatte mene, at Diebliffet dertil under disse Forhold var gunstigt. At Krigen ikke er udbrudt, og at der synes at herfke No og Orden derovre, er Noget, som i alt Fald ikke den Gang kunde forudsæes af Regjeringen; jeg skal dog blot i den Anledning bemærke, at efter hvad der foreligger, er der ingen Grund til at mistvivle om et gunstigt Udsald af Missionen, fordi det ikke synes at ville blive til Alvor med Krigen, da Chinejerne synes at have faaet et aabent Die for den Gavn, som et Land har af at have et udstrakt Telegrafnet. Endelig er der endnu en